

Dosarul nr. 2rac-121/22
2-19095734-01-2rac-01062022

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) O. Parfeni
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) N. Budăi, D. Băbălău, I. Dutca

Î N C H E I E R E

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată "Leutis",

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată "Interactivitate" împotriva Societății cu Răspundere Limitată "Leutis" cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

la cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată "Leutis" împotriva Societății cu Răspundere Limitată "Interactivitate" cu privire la încasarea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2022,

c o n s t a t ă :

La 26 aprilie 2019, SRL "Interactivitate" a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL "Leutis" cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, SRL "Interactivitate" a menționat că la 25 iulie 2018, a încheiat cu SRL "Leutis" contractul de antrepriză nr. 25/07 privind reconstruirea imobilului situat în XXXXX, cu extindere în dimensiuni și anume edificarea fundamentului și a carcasei.

Conform pct. 3.2 din contract, termenul de executare a lucrărilor a fost stabilit de 75 de zile, iar potrivit pct. 2.1, prețul lucrărilor a fost estimat la suma de 3 384 161,71 de lei, inclusiv TVA în sumă de 564 026,95 de lei.

La fel, reclamantul a invocat că prin pct. 2.2. din contract, părțile au convenit că în cazul apariției lucrărilor neincluse în devizul de cheltuieli, costul acestor lucrări se va achita de client reieșind din prețurile stabilite în deviz, iar în cazul

lipsei prețurilor la asemenea lucrări, reieșind din normele de deviz în vigoare în Republica Moldova.

De asemenea, a specificat că în temeiul pct. 3.1 al contractului, clientul s-a obligat în termen de 10 zile până la începerea lucrărilor să avanseze la contul antreprenorului suma de 900 000 lei pentru achiziționarea materialelor și executarea lucrărilor de pregătire, iar antreprenorul purcede la executarea lucrărilor după finalizarea lucrărilor de pregătire din partea clientului indicate la pct. 6.2.3 din contract și anume: finalizarea lucrărilor de strămutare a rețelelor de comunicații, inclusiv aeriene în afara hotarelor teritoriului de executare a lucrărilor; de a transmite în baza actului de primire-predare temelia pentru construcții betoniere; să achite avansul în mărime de 900 000 lei; de a asigura accesul pentru instalarea pompei de beton din partea axelor 2 și 10 în axa X-X, inclusiv instalarea parțială a galeriei din partea axei 10; de a crea condiții pentru executarea lucrărilor în două schimburi, zilele de odihnă și sărbători.

Reclamantul a relevat că clientul nu a executat obligațiunile asumate prin contract privind executarea lucrărilor de pregătire, iar achitarea avansului a avut loc doar parțial.

În rezultat, termenul executării lucrărilor se majorează cu numărul de zile în decursul cărora aceste lucrări nu au fost executate.

Totodată, a menționat că deși lucrările de pregătire nu au fost executate în deplin volum din partea clientului, începând cu 01 septembrie 2019 au fost inițiate lucrările prevăzute în contract, iar în asemenea situație, antreprenorul a fost nevoit să execute unele lucrări de pregătire, necesare pentru începerea execuției de sine stătător și din cont propriu.

Prin urmare, în perioada 01 septembrie - 20 decembrie 2019, au fost executate lucrări pe etape și recepționate de către client, fără careva obiecții referitor la calitatea și cantitatea lucrărilor.

La data de 12 decembrie 2018 a fost executată ultima lucrare – betonarea podelelor, fiind transmis clientului Actul nr. 7 al lucrărilor executate în sumă de 236 148,03 lei, care a fost semnat fără careva observații și parțial achitat în sumă de 100 000 lei la data de 20 decembrie 2018.

La 26 decembrie 2018 au fost executate lucrările la care anterior antreprenorul nu a avut acces din cauza clientului – betonarea părții peretelui subsolului, fiind transmis clientului Actul de executare a lucrărilor nr. 8 în sumă de 28 868 41 de lei și repetat Actul nr. 7 și expediate facturile pentru sumele respective.

Prin scrisorile din 27 decembrie 2018, 14 ianuarie 2019, 16 ianuarie 2019 și 11 martie 2019, pârâtul a fost notificat despre finalizarea lucrărilor cu solicitarea de achitare a lucrărilor efectuate, însă, clientul se eschivează de la achitarea sumei rămase de 190 016 44 de lei pentru lucrările executate și suma de 27 590,48 de lei ce constituie cheltuieli de demontare a gardului, iar în total 217 606,92 de lei.

Potrivit pct. 7.4 din contract, în cazul întârzierii executării condițiilor contractului pe un termen de 15 zile, partea vinovată achită o penalitate în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere.

SRL "Interactivitate" a solicitat, inclusiv prin cererea de concretizare a pretențiilor (f. d. 171-173 Vol. I), încasarea de la SRL "Leutis" a sumei de 217 606,92 de lei cu titlu de datorie la contractul de antrepriză, încasarea sumei de 21 760,69 de lei cu titlu de penalitate contractuală pentru perioada 15 ianuarie 2019 – 26 aprilie 2019, încasarea sumei de 38 951,64 de lei cu titlu de penalitate contractuală pentru perioada 05 octombrie 2020-02 aprilie 2021, încasarea sumei de 15 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și încasarea sumei de 8 351,02 lei cu titlu de taxă de stat.

La 11 mai 2021, SRL "Leutis" a depus cerere reconvențională împotriva SRL "Interactivitate" cu privire la încasarea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 185-189 Vol. I).

În motivarea cererii reconvenționale, SRL "Leutis" a menționat că la 27 decembrie 2018, au fost recepționate facturile fiscale și Actele nr. 7 și 8 de executare a ultimelor lucrări, însă acestea nu au fost semnate din motiv că pe parcursul executării lucrărilor, au fost depistate mai multe încălcări și anume: termenul de executare a lucrărilor a fost încălcat cu 47 de zile; la reconstrucția imobilului a participat un număr mic de muncitori, fapt care a generat aceste abateri.

Totodată, a invocat că fiind efectuat un control la fața locului asupra lucrărilor efectuate de către pârât, au fost depistate mai multe încălcări și anume: lipseau consolele pentru montarea scărilor din metal; lipseau piesele înglobate în consolele scărilor din metal; coloanele de pe vertical nu erau verticale; planșeurile 4.2, 8.4 și 12.6 erau strâmbe, în planșele și coloanele erau descoperite barele de armătură datorită ne vibrației suficiente a betonului; în subsolul construcției pe axă nu era betonat peretele, iar coloanele au fost betonate greșit la nivelul planșeului.

La fel, a specificat că din cauză că peretele subsolului cota 3.70, a fost executat cu abateri de verticală, fiind nevoie de executarea lucrărilor suplimentare de întărire a peretelui cu plasă metalică și tencuirea pereților de două ori.

Iar, în asemenea circumstanțe și ținând cont de viciile bunului imobil, ce se datorează nerespectării normativelor tehnice în construcție, pârâtului i s-a solicitat prezentarea la obiect pentru constatarea volumului lucrărilor executate.

Prin răspunsul din 19 martie 2019, SRL "Interactivitate" a refuzat recepționarea Actului de predare-primire a lucrărilor executate din 15 martie 2019, totodată au recunoscut 50% din pretențiile înaintate dacă datoria va fi achitată până la 27 martie 2019.

La 31 ianuarie 2020, în adresa SRL "Interactivitate" a fost expediată cererea prealabilă, prin care i s-a solicitat repararea prejudiciului cauzat, însă aceasta s-a eschivat de la acordarea unui răspuns la cerințele înaintate.

SRL "Leutis" a solicitat încasarea de la SRL "Interactivitate" a sumei de 824 492,88 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat pentru executarea necorespunzătoare și nerespectarea condițiilor contractuale, restituirea sumei calculate și achitate în plus, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2021, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Interactivitate".

S-a încasat de la SRL "Leutis" în beneficiul SRL "Interactivitate" suma de 190 016,44 de lei cu titlu de datorie, suma de 53 014,58 de lei cu titlu de penalitate, suma de 7 290,93 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 8 700 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Interactivitate" a fost respinsă.

S-a respins acțiunea reconvențională depusă de SRL "Leutis" ca neîntemeiată.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că la 25 iulie 2018, între SRL „Leutis”, în calitate de beneficiar și SRL „Interactivitate”, în calitate de antreprenor, a fost încheiat contractul de antrepriză în construcții nr. 25/07, privind executarea lucrărilor de construire a obiectului „Reconstruirea imobilului cu extindere în dimensiuni, situat în XXXXX - edificarea de fundației și a cadrului.

Conform pct. 2.1 din contract, valoarea lucrărilor a fost estimată la suma de 3 384 161,71 de lei, inclusiv TVA în sumă de 564 026,95 de lei, iar conform pct. 3.2 din contract, termenul de executare a lucrărilor a fost stabilit de 75 de zile calendaristice conform programului.

Totodată, instanța de fond a stabilit că, la 27 decembrie 2018, SRL „Interactivitate” a executat lucrări conform contractului de antrepriză, ceea ce se confirmă prin factura fiscală seria IV nr. 3447063 din 27 decembrie 2018 cu Actul de îndeplinire a lucrărilor nr.7 în sumă de 236 148, 03 lei și factura fiscală seria IV nr. 3447064 din 27 decembrie 2018 cu Actul de îndeplinire a lucrărilor nr.8 în sumă de 28 868, 41 de lei, care au fost prezentate beneficiarului spre semnare și recepționare.

Din conținutul Actului de verificare privind decontările reciproce din 27 decembrie 2018, rezultă că, la 20 decembrie 2018, SRL „Leutis” a efectuat ultima achitare în sumă de 100 000 lei, iar datoria restantă față de SRL „Interactivitate” a constituit suma de 190 016, 44 lei de lei.

La fel, instanța de fond a reținut că SRL „Leutis” nu a semnat facturile fiscale seria IV nr. 3447063 din 27 decembrie 2018 cu Actul de îndeplinire a lucrărilor nr.7 în sumă de 236 148, 03 lei și factura fiscală seria IV nr. 3447064 din 27 decembrie 2018 cu Actul de îndeplinire a lucrărilor nr.8 în sumă de 28 868, 41 de lei, din care rezultă datoria restantă de 190 016, 44 de lei, deoarece SRL „Interactivitate” a încălcat termenul de 75 de zile calendaristice conform graficului stabilit de executare a lucrărilor la obiectul în reconstrucție, fiind constatate de asemenea și unele neajunsuri.

Instanța de judecată a notat că, la materialele dosarului nu sunt anexate careva probe din care să rezulte că, beneficiarul SRL „Leutis”, până la începerea executării lucrărilor de către antreprenorul SRL „Interactivitate”, și-a executat obligațiile stabilite în pct. 3.1, 6.2.2, 6.2.3 din contractul de antrepriză în construcții.

La caz, instanța de fond a specificat că din conținutul Actelor de îndeplinire a lucrărilor nr.1 – nr. 6, cât și din actele nr. 7-8 prezentate părâtului spre semnare și recepționare, nu rezultă că, beneficiarul SRL „Leutis” a formulat careva obiecții referitor la neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a lucrărilor, că lucrările

se execută cu abateri de la contractul de antrepriză, devizul de cheltuieli, normativelor și prescripțiilor tehnice în vigoare.

Deci, instanța a menționat că SRL „Leutis” nu a prezentat careva probe din care s-ar putea constata că, de la data semnării actul de îndeplinire a lucrărilor nr.1 din 28 septembrie 2018 și până la finalizarea lucrărilor executate prin Actul de îndeplinire a lucrărilor nr.8 din 27 decembrie 2018, a supravegheat, prin responsabili tehnici atestați sau prin agenți economici de consultanță specializați, desfășurarea lucrărilor și a înaintat față de reclamant careva obiecții referitor la neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a lucrărilor, că lucrările se execută cu abateri de la contractul de antrepriză, devizul de cheltuieli, normativelor și prescripțiilor tehnice în vigoare.

Iar, în circumstanțele descrise, instanța de fond a ajuns la concluzia că, pretenția SRL „Interactivitate” cu privire la încasarea datoriei urmează a fi admisă parțial, cu încasarea de la SRL „Leutis” în beneficiul SRL „Interactivitate” a datoriei restante, conform contractului de antrepriză în sumă de 190 016, 44 de lei, reflectată în Actul de verificare privind decontările reciproce din data de 27 decembrie 2018 și 26 aprilie 2019, iar în partea pretenției privind încasarea datoriei în sumă de 27 590, 48 de lei ce constituie cheltuieli de demontare a gardului în ianuarie 2019, aceasta urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, deoarece suma respectivă nu este reflectată nici într-o factură fiscală și nici în Actul de verificare privind decontările reciproce din data 26 aprilie 2019.

Cu referire la pretenția privința încasarea penalității, instanța a concluzionat că datoria pârâtului conform contractului de antrepriză a constituit suma de 190 016, 44 de lei, respectiv în temeiul art. 624 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), penalitatea totală constituie suma de 53 014, 58 de lei, dintre care 19 001, 64 de lei pentru perioada 15 ianuarie 2019-26 aprilie 2019 și 34 012, 94 de lei pentru perioada 05 octombrie 2020- 02 aprilie 2021, iar în rest, pretenția urmează a fi respinsă.

Referitor la acțiunea reconvențională, instanța de judecată a reținut că din concluziile specialistului nr. 06 din 22 ianuarie 2020, nu rezultă că SRL „Interactivitate” a cauzat SRL „Leutis” prejudiciu material în sumă de 824 492, 88 de lei prin executarea necorespunzătoare și nerespectarea condițiilor contractului de antrepriză, or, SRL „Leutis” nu a prezentat careva probe pertinente și concludente, privind pretinsul prejudiciu material cauzat.

Astfel, prima instanță a concluzionat că concluzia specialistului, nu poate fi examinată ca o probă deplină și completă, deoarece la materialele dosarului sunt anexate actele de îndeplinire a lucrărilor nr.1 – nr. 8, în privința cărora SRL „Leutis” n-a înaintat obiecții referitor la neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a lucrărilor, că lucrările se execută cu abateri de la contractul de antrepriză, devizul de cheltuieli, normativelor și prescripțiilor tehnice în vigoare.

Mai mult ca atât, în situația în care imobilul a fost dat în exploatare, iar specialistul a concluzionat la 22 ianuarie 2020, cuantumul lucrărilor de remediere ce necesită a fi demarate, constituie 465 587,41 de lei, instanța a notat că, SRL „Leutis” urma să demonstreze prin probe pertinente și concludente că, a suportat cheltuielile de remediere respective.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2022, s-a respins apelul declarat de SRL „Leutis” și apelul incident declarat de SRL „Interactivitate” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2021.

La 10 februarie 2022, SRL ”Leutis” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Interactivitate” cu admiterea acțiunii reconvenționale.

Recurentul SRL ”Leutis”, în motivarea recursului a invocat că hotărârile instanțelor judecătorești ierarhic inferioare au fost emise cu încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material și anume prin neaplicarea unei legi care trebuia să fie aplicată și interpretarea eronată a legii.

La fel, a menționat că instanțele de judecată au apreciat arbitrar probele și nu s-au expus referitor la argumentele esențiale expuse atât în cererea reconvențională, cât și în cererea de apel.

Astfel, a relevat că instanțele au reținut procesele-verbale de recepție a lucrărilor nr. 1-6 și facturile fiscale aferente, care au fost semnate și aplicate stampila de către ambele părți.

La caz, a specificat că instanțele de judecată nu au luat în considerație faptul că prin somația din 19 martie 2019, SRL „Interactivitate” a menționat că lucrările efectuate sunt de o calitate necorespunzătoare și pentru a evita litigiul, recunosc 50% din pretențiile înaintate, în cazul în care datoria va fi achitată până la data de 27 martie 2019.

La 22 ianuarie 2022, a fost efectuată expertiza extrajudiciară în domeniul construcției.

Astfel, prin Raportul de expertiză s-au stabilit încălcări majore ale cerințelor normative în construcție la executarea lucrărilor de către SRL „Interactivitate” și s-a stabilit costul lucrărilor de remediere ce necesită a fi demarate la obiectiv în vederea exploatării bunului imobil în siguranță corespunzător destinației.

Însă, instanța de apel a apreciat arbitrar proba respectivă.

La 01 iunie 2022, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului copia recursului, fiind recepționat de către SRL „Interactivitate” la data de 28 iunie 2022, conform avizului de recepție (f. d. 147 Vol. I).

La 01 iulie 2022, avocatul Chetraru Dragoș a depus în interesele SRL „Interactivitate” referință la recursul declarat de SRL ”Leutis”, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 03 februarie 2022.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 10 februarie 2022, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo

împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de SRL "Leutis", nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Societatea cu Răspundere Limitată "Leutis".

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh